

Læreplan i engelsk for hørselshemmede

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 21.06.2013

Gjelder fra 01.08.2013

Gjelder til 31.07.2021

Utgått

Formål

Engelsk er et verdensspråk. Det engelske språket er i bruk skriftlig, tegnspråklig og talespråklig. I møte med mennesker fra andre land, hjemme eller på reiser, har vi ofte bruk for engelsk. Mange engelske ord og uttrykk finner veien til våre egne språk gjennom media, kulturliv, vitenskap og teknologi. Når vi skal lete etter informasjon ut fra våre egne interesser eller i faglig sammenheng, skjer dette ofte på engelsk. I tillegg brukes engelsk i økende grad i utdanning og som arbeidsspråk i mange bedrifter.

Behovet for å kunne bruke engelsk skriftspråk styrkes gjennom den kontakten hørselshemmede har over landegrensene, og gjennom dagens økte mobilitet og den internasjonale anerkjennelsen av døves kultur og tegnspråk. Engelsk er avgjørende for deltakelse i det transnasjonale døvemiljøet og ellers i mellommenneskelig kommunikasjon internasjonalt. Å kunne kommunisere selvstendig er avhengig av å velge og bruke språkmodaliteter som er tilpasset situasjonen, hørselsfunksjonen og individuelle preferanser. Det betyr å utvikle tegn- og/eller ordforråd og ferdigheter i å kunne bruke dem. Det omfatter grammatikk-, setnings- og tekstbygging i språkene, rettskrivingen i skriftspråket og prinsipper for lydsystemet i talespråket. Det omfatter videre å kunne tilpasse språket til ulike emner og kommunikasjonssituasjoner og bruke hensiktsmessige språkmodaliteter og kommunikasjonsstrategier. Dette innebærer å kunne skille mellom formell og uformell språkbruk og ta hensyn til kulturelle omgangsformer og høflighetskonvensjoner når vi kommuniserer.

Språklæringen skjer i møte med et mangfold av tekster, der tekstbegrepet brukes i vid forstand og oppfatter talespråklige, tegnspråklige og skriftlige framstillinger i forskjellige kombinasjoner og i ulike tekster fra digitale medier. Når vi er bevisste på strategier som brukes for å lære språk, og strategier som hjelper oss til å forstå og bli forstått, blir tilegnelsen av kunnskaper og ferdigheter enklere og mer meningsfylt. Det er også viktig å sette egne mål for læringen, finne ut hvordan målene kan nås, og vurdere egen språkbruk. Å lære engelsk kan også gi oss bedre innsikt i våre språk og i eget kommunikasjonsbehov. Dette blir derfor en viktig del av vår personlige utvikling og bidrar til flerspråklighet.

I tillegg til språklæring skal engelskfaget bidra til å gi innsikt i levesett og kulturer der engelsk er hovedspråk eller et offisielt språk. Faget skal gi innsikt i hvordan engelsk brukes som et internasjonalt kommunikasjonsmiddel. Å lære om engelskspråklige land og den stadig økende bruken av engelsk i ulike internasjonale kontekster, vil gi et godt grunnlag for å forstå verden omkring oss og utviklingen av engelsk som et verdensspråk. Engelskspråklige litterære tekster kan gi leseglede for livet og en dypere forståelse for andre og oss selv. Tekster i ulike modaliteter, digitale tekster, film, musikk og andre kulturuttrykk, også av og om døve, kan videre inspirere til egen utfoldelse og kreativitet.

Engelskfaget er både et redskapsfag og et dannelsesfag. Det skal gi mulighet til å delta i kommunikasjon om personlige, sosiale, litterære og faglige emner. Faget skal bygge opp den generelle språkkompetansen gjennom både å kunne oppfatte og uttrykke seg, og gi mulighet til å tilegne seg informasjon og fagkunnskaper via det engelske språket. Utviklingen av kommunikative og språklige ferdigheter og kulturell innsikt kan fremme økt samhandling, forståelse og respekt mellom mennesker med ulik kulturbakgrunn. Slik blir språk- og kulturkompetanse en del av allmenndannelsen og bidrar til å styrke demokratisk engasjement og medborgerskap.

Hovedområder

Faget er strukturert i hovedområder som det er formulert kompetansemål innenfor. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Faget er et fellesfag for alle utdanningsprogrammene i videregående opplæring. Opplæringen skal derfor gjøres mest mulig relevant for elevene ved å tilpasses de ulike utdanningsprogrammene.

Engelsk har kompetansemål etter 2., 4., 7. og 10. årstrinn i grunnskolen og etter Vg1 studieforbereende utdanningsprogram/Vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram.

Oversikt over hovedområder:

Årstrinn	Hovedområder			
1.– 10. Vg1 Vg2 (yrkesfaglige utdanningsprogram)	Språklæring	Direkte kommunikasjon	Skriftlig kommunikasjon	Kultur, samfunn og litteratur

Språklæring

Hovedområdet språklæring dreier seg om hva det innebærer å lære et nytt språk, å lære det engelske språket, gjerne i ulike modaliteter, og om å se sammenhenger mellom engelsk og andre språk. Det omfatter kunnskap om språket og innsikt i egen språklæring. Å kunne vurdere egen språkbruk og eget kommunikasjonsbehov, velge egnede språkmodaliteter, vurdere egne læringsbehov og velge egnede strategier og arbeidsmåter er nyttig for å lære og bruke det engelske språket.

Direkte kommunikasjon

Hovedområdet direkte kommunikasjon dreier seg om samhandling i nåtid og å oppfatte, forstå og bruke det engelske språket, gjerne i ulike modaliteter. Det handler om valg og bruk av ulike kommunikasjonsstrategier og modaliteter som engelsk talespråk og/eller britisk eller amerikansk tegnspråk, eller engelsk skriftspråk og IKT avhengig av egne preferanser og tilpasset mottaker og formål.

Hovedområdet innebærer lytting, munnnavlesing, avlesing av tegn eller lesing, samt å uttrykke seg gjennom tale eller produksjon av tegn eller skrift. Det forutsetter utvikling av et tegnforråd på BSL/ASL og/eller ordforråd og bruk av idiomske strukturer og grammatikk i oppbyggingen av setninger, og kunnskaper og ferdigheter i praktisk språkbruk i ulike kommunikasjonssituasjoner.

Hovedområdet omfatter også deltagelse på ulike sosiale arenaer, blant hørende og hørselshemmede, der å forstå og bruke et økende antall sjangere og uttrykksformer står sentralt for sosial deltagelse og tilegnelse av kunnskap. Å vise høflighet og hensyn til gjeldende omgangsformer i ulike språkhandlinger er her et viktig element.

Bruk av ulike medier og utvikling av et språklig repertoar på tvers av fag, emner og gjerne språkmodaliteter er sentrale i dette hovedområdet.

Skriftlig kommunikasjon

Hovedområdet skriftlig kommunikasjon dreier seg om å forstå og bruke det engelske språket ved å lese og skrive og å bruke hensiktsmessige lese- og skrivestrategier.

Hovedområdet omfatter å lese varierte typer tekster på engelsk for å stimulere til leseglede og opplevelse, og for å forstå og tilegne seg kunnskap. Det innebærer mengdelesing som fremmer språkforståelse og tekstkompetanse. Lesing av ulike typer tekster kan legge grunnlag for personlig vekst, modning og kreativitet og gi inspirasjon til egen tekstskaping.

Hovedområdet omfatter også å skrive engelske tekster i ulike kommunikasjonssituasjoner for å stimulere til skriveglede og opplevelse, og for å forstå og tilegne seg kunnskap. Dette dreier seg også om tilpasning av språket til formål og mottaker, blant annet gjennom å skille mellom formelt og uformelt skriftlig språk. Hovedområdet innebærer å utvikle ordforråd og bruke rettskriving, idiomske strukturer og grammatiske mønstre i skrift. Det omfatter også å skape struktur og sammenheng i tekster.

Bruk av ulike medier og ressurser, og utviklingen av et språklig repertoar på tvers av fag og emner er sentrale i dette hovedområdet.

Kultur, samfunn og litteratur

Hovedområdet kultur, samfunn og litteratur dreier seg om kulturforståelse i vid forstand. Det tar utgangspunkt i engelskspråklige land og dekker sentrale emner om samfunnsliv, litteratur og andre

kulturuttrykk blant hørende og hørselshemmede. Hovedområdet dreier seg også om å tilegne kunnskap om engelsk som et verdensspråk med mange bruksområder.

Hovedområdet innebærer arbeid med og drøfting av litterære tekster, fagtekster og kulturelle uttrykksformer fra ulike medier. Dette er sentralt for å utvikle kunnskap om og forståelse og respekt for andres levesett og kulturer.

Kjennskap til tegnspråk som benyttes i engelskspråklige land, sammen med opplevelsen av ulike kulturelle uttrykk laget av døve fra engelskspråklige land, setter egen identitetsbygging og kulturell tilhørighet inn i et videre perspektiv.

Timetall

Timetall er oppgitt i 60-minutters enheter:

BARNETRINNET

1.–4. årstrinn: 138 timer

5.–7. årstrinn: 228 timer

UNGDOMSTRINNET

8.–10. årstrinn: 222 timer

STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM

Vg1: 140 timer

YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM

Vg1: 84 timer

Vg2: 56 timer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I engelsk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter i engelsk for hørselshemmede er å uttrykke seg aktivt og uten bruk av tolk ved å velge en formålstjenlig modalitet tilpasset egne preferanser, formål, mottaker og situasjon. Det kan være å høre og tale, å avlese og produsere et engelskspråklig tegnspråk, eller å utnytte skriftspråk og IKT. Det innebærer videre å lære om sosiale konvensjoner og omgangsformer i engelskspråklige land og i internasjonale kontekster. Utvikling av muntlige ferdigheter skjer gjennom praktiske erfaringer og innebærer å bruke gradvis mer nyansert og presist språk i stadig mer komplekse situasjoner, i samtaler og i andre typer direkte kommunikasjon. Videre innebærer det å oppfatte, forstå og drøfte et økende omfang av emner og problemstillinger for å tilegne seg ulike typer fagkunnskap.

Å *kunne skrive* i engelsk for hørselshemmede er å kunne uttrykke ideer og meninger på en forståelig og hensiktsmessig måte ved å bruke det engelske skriftspråket. Det betyr å planlegge, utforme og bearbeide tekster som kommuniserer, og som har god struktur og sammenheng. I tillegg er skriving et redskap for språklæring. Utvikling av skriveferdigheter i engelsk innebærer å lære rettskriving og utvikle

et økende repertoar av engelske ord og språklige strukturer. Videre innebærer det å utvikle en allsidig kompetanse i å skrive ulike typer generelle, litterære og faglige tekster på engelsk ved å bruke uformelt og formelt språk tilpasset formål og mottaker.

Å kunne lese i engelsk for hørselshemmede er å kunne skape mening ut fra ulike typer tekster. Det betyr å lese engelskspråklige tekster for å forstå, reflektere over og tilegne seg innsikt og kunnskap på tvers av kulturer og fagfelt. Det innebærer videre å forberede, utføre og bearbeide lesing av engelskspråklige tekster til forskjellige formål, og av varierende lengde og kompleksitet. Tekster kan presenteres gjennom ulike medier og kan også framstå som visualiserte tekster gjennom å bruke tegnspråk fra engelskspråklige land. Utvikling av leseferdigheter i engelsk er å ta i bruk lesestrategier tilpasset formålet med lesingen i stadig mer krevende tekster. Videre innebærer det å lese engelskspråklige tekster med flyt og forståelse, og utforske, drøfte, lære av og reflektere over ulike typer informasjon.

Å kunne regne i engelsk for hørselshemmede er å kunne bruke relevante matematiske begreper på engelsk og/eller på tegnspråk fra et engelskspråklig land i ulike situasjoner. Det innebærer å kjenne til måleenheter som brukes i engelskspråklige land, og forstå og kommunisere om tall, grafiske framstillinger, tabeller og statistikk på engelsk. Utvikling av regneferdigheter i engelsk innebærer å bruke tall og regning ved å utvikle et repertoar av matematiske termer på engelsk knyttet til dagliglivet og til generelle og faglige emner.

Digitale ferdigheter i engelsk for hørselshemmede er å kunne bruke et variert utvalg digitale verktøy, medier og ressurser for å styrke språklæringen, kommunisere på engelsk eller på tegnspråk fra et engelskspråklig land, og tilegne seg relevant kunnskap i engelskfaget. Bruk av digitale ressurser gir mulighet for å oppleve engelskspråklige tekster i autentiske situasjoner, det vil si naturlige, ikke-tilpassede situasjoner. Utvikling av digitale ferdigheter innebærer å innhente og behandle informasjon for å skape ulike typer tekster. Digitale formkrav i tekster betyr at effekter, bilder, tabeller, overskrifter og punkter er satt sammen for å understreke og formidle et budskap. Det innebærer videre å bruke digitale kilder i skriftlige og muntlige tekster, og å ha en kritisk og selvstendig holdning til kildebruk. Digitale ferdigheter innebærer å utvikle kunnskap om opphavsrett og personvern gjennom etterprøvbare kildehenvisninger.

Kompetansemål

Kompetansemål etter 2. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gi eksempler på noen situasjoner der det kan være nyttig å kunne engelsk og et engelskspråklig tegnspråk
- finne tegn, ord og uttrykk som er felles for engelsk og eget morsmål
- bruke digitale ressurser i opplevelse av språket

Direkte kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- se, lytte etter, og bruke de mest grunnleggende engelske munnformer og språklyder gjennom praktisk-estetiske uttryksmåter
- avlese og/eller lytte til og forstå enkle instruksjoner gitt på engelsk og/eller et engelskspråklig tegnspråk
- avlese og/eller lytte til og forstå ord og/eller tegn og uttrykk i engelskspråklige rim, regler, sanger, eventyr og fortellinger
- forstå og bruke noen tegn eller ord og uttrykk knyttet til nære omgivelser og egne interesser
- hilse, stille og svare på enkle spørsmål, og bruke noen høflighetsuttrykk

- delta i enkle innøvde dialoger og spontane samtaler knyttet til nære omgivelser og egne opplevelser
- gjenkjenne og bruke håndalfabetet til BSL (British Sign Language) eller ASL (American Sign Language)
- bruke tall i samtale om nære omgivelser og egne opplevelser

Skriftlig kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- kjenne igjen sammenhengen mellom noen engelske språklyder og stavemønstre
- eksperimentere med å lese og skrive engelske ord, uttrykk og enkle setninger knyttet til nære omgivelser og egne interesser

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om sider ved barns dagligliv i engelskspråklige land
- ta del i og oppleve barnekultur fra engelskspråklige land gjennom å bruke ord, tegnspråk, bilder, musikk og bevegelse
- gi uttrykk for egne opplevelser av engelskspråklige rim, regler, sanger, eventyr og fortellinger

Kompetansemål etter 4. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- identifisere situasjoner der det kan være nyttig eller nødvendig å kunne engelsk og et engelskspråklig tegnspråk
- samtale om eget arbeid med å lære engelsk
- finne likheter mellom ord og uttrykksmåter i engelsk og egne morsmål
- bruke digitale ressurser og andre hjelpemidler i utforsking av språket

Direkte kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke tegn- og/eller talespråkstrategier for å oppfatte og kommunisere direkte
- oppfatte og forstå betydningen av ord og/eller tegn og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- forstå og bruke engelske tegn og/eller ord, uttrykk og setningsmønstre knyttet til egne behov og følelser, dagligliv, fritid og interesser
- forstå hovedinnholdet i engelskspråklige rim, regler, sanger, eventyr og fortellinger
- bruke noen høflighetsuttrykk og enkle fraser for å få hjelp til å forstå og bli forstått
- delta i dagligdagse samtaler knyttet til nære omgivelser og egne opplevelser
- bruke det engelske alfabetet og håndalfabetet til British Sign Language eller American Sign Language og stave navn og bostedsnavn
- forstå og bruke tegn og/eller ord og uttrykk knyttet til priser, mengder, form og størrelser i kommunikasjon om dagligliv, fritid og interesser

Skriftlig kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke enkle lese- og skrivestrategier
- forstå sammenhengen mellom engelske munnformer, språklyder og bokstaver ved å trekke bokstavlyder sammen til ord
- forstå betydningen av ord og/eller tegn og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- lese, forstå og skrive engelske ord og uttrykk knyttet til egne behov og følelser, dagligliv, fritid og interesser
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster om kjente emner
- skrive korte tekster som uttrykker meninger og interesser, og som beskriver, forteller og spør
- bruke noen vanlige småord og enkle stave- og setningsmønstre
- bruke digitale verktøy for å hente informasjon og eksperimentere med å skape tekst

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gi noen eksempler på engelskspråklige land og kjente hørende og døve personer derfra
- samtale om noen sider ved ulike levesett, tradisjoner og skikker i engelskspråklige land og i Norge
- delta i framføring av engelskspråklige rim, regler, sanger, korte skuespill og fortellinger
- gi uttrykk for egne tanker og meninger i møte med engelskspråklig litteratur og barnekultur
- lage egne tegnspråklige og/eller talespråklige eller skriftlige tekster inspirert av engelskspråklig litteratur og barnekultur

Kompetansemål etter 7. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- identifisere og bruke ulike situasjoner og strategier for å utvide egne ferdigheter i engelsk
- beskrive eget arbeid med å lære engelsk
- identifisere noen språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og egne morsmål
- bruke digitale ressurser og andre hjelpemidler i egen språklæring

Direkte kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke strategier for å oppfatte og uttrykke seg på talespråk og/eller BSL/ASL
- forstå og bruke et tegn- og/eller ordforråd knyttet til kjente emner
- forstå hovedinnholdet i talespråklige og/eller tegnspråklige tekster om kjente emner
- bruke høflighetsuttrykk og situasjonsrelaterte uttrykk i talespråklige og/eller tegnspråklige ytringer
- uttrykke seg for å få hjelp til å forstå og bli forstått i ulike situasjoner
- uttrykke og begrunne egen mening om kjente emner
- bruke samtaleregler, innlede, holde i gang og avslutte samtaler knyttet til kjente situasjoner
- bruke grunnleggende mønstre for ordbøying eller tegndringer og setningstyper i kommunikasjon
- uttrykke seg om enkle beregninger, valuta og måleenheter i kommunikasjon om dagligdagse situasjoner
- bruke digitale ressurser for å kommunisere med andre

Skriftlig kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke lese- og skrivestrategier

- forstå og bruke et ordforråd knyttet til kjente emner
- forstå hovedinnholdet i selvvalgte tekster
- lese og forstå ulike typer tekster av varierende omfang fra forskjellige kilder
- ta notater for å lage ulike typer tekster
- skrive sammenhengende tekster som forteller, gjenforteller, beskriver og uttrykker opplevelser og egne meninger
- bruke grunnleggende mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst
- bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler for å finne relevant informasjon og lage ulike typer tekster og/eller tegnspråklige tekster
- bruke digitale ressurser for å kommunisere med andre

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- fortelle om ulike hørende og døve personer, steder og begivenheter fra engelskspråklige land
- samtale om levesett og omgangsformer i ulike kulturer i engelskspråklige land og i Norge, deriblant samisk kultur
- lese engelskspråklig barne- og ungdomslitteratur, deriblant tekster av og om døve, og samtale om personer og innhold
- gi uttrykk for egne reaksjoner på engelskspråklige litterære tekster, film, nettkultur, bilder og engelskspråklige sangtekster eller tegnspråkpoesi
- uttrykke seg på en kreativ måte inspirert av engelskspråklige litterære tekster fra forskjellige kilder, deriblant tekster av og om døve
- formidle korte tekster om selvvalgte emner

Kompetansemål etter 10. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke ulike situasjoner, arbeidsmåter og strategier for å utvikle egne ferdigheter i engelsk
- kommentere eget arbeid med å lære engelsk
- identifisere vesentlige språklige likheter og ulikheter mellom engelsk og eget morsmål og bruke dette i egen språklæring
- velge ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler og bruke dem på en selvstendig måte i egen språklæring

Direkte kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- velge og bruke ulike strategier tilpasset formålet
- forstå og bruke et generelt ordforråd og/eller tegnforråd innen BSL/ASL knyttet til forskjellige emner
- vise evne til å skille mellom positivt og negativt ladede uttrykk som refererer til enkeltindivider og grupper av mennesker
- forstå hovedinnhold og detaljer i ulike typer talespråklige og/eller tegnspråklige tekster om forskjellige emner
- uttrykke seg med flyt og sammenheng tilpasset formål og situasjon
- uttrykke og begrunne egen mening om forskjellige emner
- bruke passende samtaleregler og innlede, holde i gang og avslutte samtaler om forskjellige emner ved å stille spørsmål og følge opp innspill
- bruke sentrale mønstre for ordbøying og/eller tegnendringer og ulike setningstyper i kommunikasjon
- forstå og bruke ulike uttrykk for tall og andre data i kommunikasjon

Skriftlig kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- velge og bruke ulike lese- og skrivestrategier tilpasset formålet
- forstå og bruke et generelt ordforråd knyttet til forskjellige emner
- vise evne til å skille mellom positivt og negativt ladede uttrykk som refererer til enkeltindivider og grupper av mennesker
- forstå hovedinnhold og detaljer i selvvalgte tekster
- lese, forstå og vurdere ulike typer tekster av varierende omfang om forskjellige emner
- bruke egne notater og forskjellige kilder som grunnlag for skriving
- skrive ulike typer tekster med struktur og sammenheng
- bruke sentrale mønstre for rettskriving, ordbygging, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst
- bruke digitale verktøy og formkrav for informasjonsbehandling, tekstproduksjon og kommunikasjon
- kjenne til personvern og opphavsrett og velge og bruke innhold fra forskjellige kilder på en etterprøvable måte

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte levesett og omgangsformer blant hørende og hørselshemmede i Storbritannia, USA, andre engelskspråklige land og Norge
- gjøre rede for trekk ved historie og geografi i Storbritannia og USA
- drøfte ulike typer engelskspråklige litterære tekster fra engelskspråklige land, deriblant tekster av og om døve
- beskrive og reflektere over situasjonen til urfolk i engelskspråklige land
- lage, formidle og samtale om egne tegnspråklige og/eller talespråklige eller skriftlige tekster inspirert av engelskspråklig litteratur, film og kulturelle uttrykksformer
- samtale om og formidle aktuelle og faglige emner

Kompetansemål etter Vg1 – studieforbereende utdanningsprogram og Vg2 - yrkesfaglige utdanningsprogram

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vurdere og utnytte ulike situasjoner, arbeidsmåter og læringsstrategier for å videreutvikle egne ferdigheter i engelsk
- vurdere egen framgang i arbeidet med å lære engelsk
- vurdere ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler kritisk og selvstendig og bruke dem i egen språklæring

Direkte kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vurdere og bruke egnede strategier tilpasset formål og situasjon
- forstå og bruke et bredt ordforråd og/eller tegnforråd innen BSL/ASL knyttet til generelle emner og til eget utdanningsprogram
- forstå hovedinnhold og detaljer i ulike typer tegnspråklige og/eller talespråklige tekster om allmenne emner og faglige emner knyttet til eget utdanningsprogram
- uttrykke seg på en nyansert og presis måte med god flyt og sammenheng tilpasset formål og situasjon

- innlede, holde i gang og avslutte samtaler og diskusjoner om allmenne emner og faglige emner knyttet til eget utdanningsprogram
- bruke mønstre for ordbøying eller tegnendringer og varierte setningstyper
- tolke og bruke teknisk og matematisk informasjon i kommunikasjon

Skriftlig kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vurdere og bruke egnede lese- og skrivestrategier tilpasset formål og type tekst
- forstå og bruke et bredt generelt ordforråd og et faglig ordforråd knyttet til eget utdanningsprogram
- forstå hovedinnhold og detaljer i tekster av varierende omfang om forskjellige emner
- lese for å tilegne seg fagkunnskaper fra eget utdanningsprogram
- bruke egne notater for å skrive tekster med tilknytning til eget utdanningsprogram
- skrive ulike typer tekster med struktur og sammenheng tilpasset formål og situasjon
- bruke mønstre for rettskriving, ordbøying og variert setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst
- produsere ulike typer tekster tilpasset digitale formkrav i forskjellige digitale medier
- vurdere forskjellige kilder og bruke innhold fra kildene på en selvstendig, kritisk og etterprøvbar måte

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte døvekultur, kulturelle forhold og samfunnsforhold i flere engelskspråklige land
- presentere og diskutere og aktuelle nyheter fra engelskspråklige kilder
- drøfte framveksten av engelsk som et verdensspråk
- drøfte ulike typer engelskspråklige, litterære tekster fra ulike deler av verden, deriblant tekster av og om døde
- drøfte engelskspråklige filmer og andre kulturuttrykk fra forskjellige medier
- drøfte ulike typer tekster og hendelser med utgangspunkt i døves situasjon i engelskspråklige land
- fordype seg i et faglig emne innenfor eget utdanningsprogram, velge passende språkmodalitet og presentere dette

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Elevene skal ha to standpunkt karakterer. En skriftlig, og en muntlig som vurderer elevens måloppnåelse i forhold til bruk av muntlig sjanger uavhengig av språkkoder.
Vg1 studieforberedende utdanningsprogram Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	Elevene skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Elevene kan trekkes ut til skriftlig eksamen. Skriftlig eksamen blir

	utarbeidet og sensurert sentralt. Elevene kan også trekkes ut til muntlig eksamen som blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Vg1 studieforberedende utdanningsprogram Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	Elevene kan trekkes ut til skriftlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Elevene kan også trekkes ut til muntlig eksamen som blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (140 timer).

Eksamen for privatister

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Se gjeldende ordning for grunnopplæringen for voksne.
Vg1 studieforberedende utdanningsprogram Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	Privatistene skal opp til skriftlig og muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (140 timer).

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskriften til opplæringsloven.